22/09/2025

Για τα είδη της προσευχής και τα σημάδια της αλήθειας και του αγαθού και ζωοποιού Πνεύματος

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

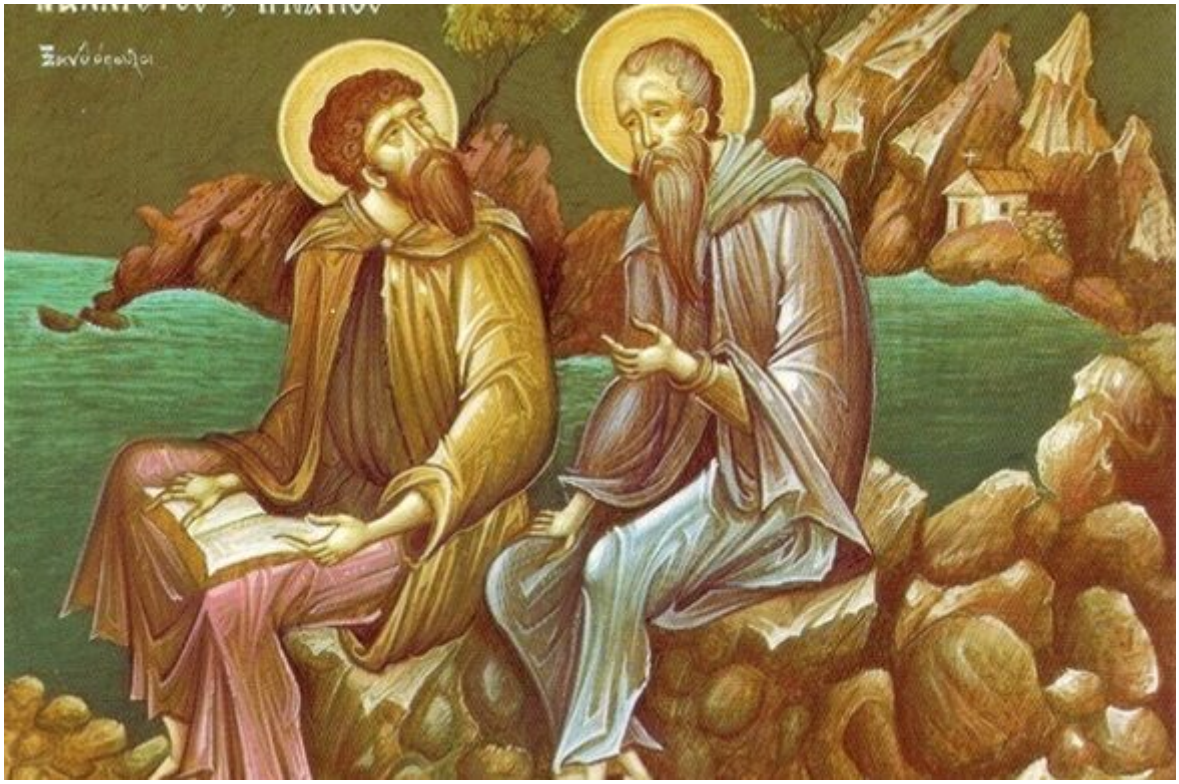

Άγιος Κάλλιστος και Άγιος Ιγνάτιος (οι Ξανθόπουλοι)

Μέθοδος και κανόνας ακριβής για όσους διαλέγουν την ησυχαστική ζωή

Συνέχεια από εδώ: https://www.pemptousia.gr/2025/09/symfona-me-tous-agious-ekeinos-pou-echei-tin-alithini-prosefchi-echei-oposdipote-kai-to-nou-apathi/

Συνέχεια για τη φαντασία και για εντυπώσεις στο νου και για τα σημάδια της πλάνης και της αλήθειας

73. Αν ησυχάζεις και θέλεις να είσαι μόνος με μόνο τον Θεό, μην παραδεχτείς ποτέ ό,τι και να δεις, αισθητό ή νοερό, μέσα σου ή από έξω, ακόμη και αν είναι η όψη τάχα του Χριστού ή μορφή Αγγέλου ή Αγίου ή ένα φωτεινό αποτύπωμα που σχηματίζεται ως φαντασία στο νου, αλλά να μείνεις δύσπιστος και επιφυλακτικός σ' αυτό, ακόμη κι αν πρόκειται για κάτι αγαθό, προτού ρωτήσεις εκείνους που έχουν πείρα, καθώς είπαμε.

Αυτό είναι πάρα πολύ ωφέλιμο και πάρα πολύ αγαπητό στον Θεό και ευπρόσδεκτο από Αυτόν.

Να κρατάς πάντοτε το νου σου χωρίς χρώμα, χωρίς μορφή, χωρίς εικόνες, χωρίς σχήματα, χωρίς ποιοτικές ή ποσοτικές έννοιες, και μόνο τα λόγια της προσευχής να προσέχεις και να μελετάς και να σκέφτεσαι μέσα στην καρδιακή κίνηση, σύμφωνα με τον Ιωάννη της Κλίμακος που λέει: «Αρχή της προσευχής είναι να αποκρούει ο νους εκ προοιμίου με τη μονολόγιστη προσευχή την προσβολή των λογισμών. Μεσότητά της είναι να παραμένει η διάνοια σ' εκείνα που λέει και μόνο. Και τέλος της προσευχής είναι η αρπαγή προς τον Κύριο».

Και ο άγιος Νείλος λέει: «Η ανώτερη προσευχή είναι των τελείων, η οποία είναι μία αρπαγή του νου και τέλεια έκσταση από τα αισθητά, οπότε το πνεύμα με αλάλητους στεναγμούς πλησιάζει ικετευτικά τον Θεό που βλέπει τη διάθεση της καρδιάς ν' ανοίγει σαν γραμμένο βιβλίο και με άφωνα ψηφία να του παρουσιάζει την επιθυμία της. Έτσι αρπάχθηκε και ο Παύλος μέχρι τον τρίτο ουρανό, μη γνωρίζοντας αν είναι με το σώμα ή χωρίς το σώμα. Έτσι και ο Πέτρος είδε την οπτασία της οθόνης όταν ανέβηκε στο δώμα να προσευχηθεί.

Δεύτερη προσευχή, κατώτερη από την πρώτη, είναι όταν λέει κανείς τα λόγια της προσευχής και ο νους παρακολουθεί με κατάνυξη και με συναίσθηση σε Ποιόν απευθύνει τη δέησή του. Προσευχή όμως που διασπάται και συμφύρεται με σωματικές φροντίδες, βρίσκεται μακριά από το να είναι πραγματική προσευχή».

Εσύ λοιπόν να τηρείς αυτά και να μην παραδέχεσαι τα άλλα, ώσπου να ειρηνεύσουν τα πάθη και να συμβουλευτείς, όπως προείπαμε, εκείνους που έχουν πείρα. Αυτά που είπαμε παραπάνω και τα παρόμοια με αυτά είναι με λίγα λόγια τα σημάδια της πλάνης. Πρόσεξε τώρα και τα σημάδια της αλήθειας.

Τα σημάδια της αλήθειας και του αγαθού και ζωοποιού Πνεύματος είναι η αγάπη, η χαρά, η ειρήνη, η μακροθυμία, η χρηστότητα, η αγαθότητα, η πίστη, η πραότητα, η εγκράτεια, τα οποία απαριθμεί ο θείος Παύλος αποκαλώντας τα καρπούς του Αγίου Πνεύματος.

Και πάλι ο ίδιος λέει: «Να πορεύεστε ως τέκνα του φωτός· γιατί ο καρπός του Πνεύματος διακρίνεται από πλήρη αγαθότητα και δικαιοσύνη και αλήθεια», ενώ η πλάνη έχει όλα τα αντίθετα.

Και κάποιος σοφός στα θεία που ερωτήθηκε, λέει τα εξής: «Για τον απλανή δρόμο της σωτηρίας που με ρώτησες, αγαπητέ, να ξέρεις ότι είναι πολλοί δρόμοι που οδηγούν στη ζωή και πολλοί που οδηγούν στο θάνατο. Ένας δρόμος που οδηγεί στη ζωή είναι η τήρηση των εντολών του Χριστού. Μέσα σ’ αυτές τις εντολές θα βρεις κάθε μορφή αρετής, ιδιαίτερα αυτές τις τρεις· ταπείνωση, αγάπη και έλεος. Χωρίς αυτές κανείς δε θα δει τον Κύριο. Αυτά τα τρία ακαταμάχητα όπλα κατά του διαβόλου, εννοώ την ταπείνωση, την αγάπη και το έλεος, μας τα χάρισε η Αγία Τριάδα, τα οποία μήτε να τα αντικρίσει δεν μπορεί όλος ο εσμός των δαιμόνων.

Γιατί οι δαίμονες δεν έχουν ούτε ίχνος ταπεινώσεως, αφού εξαιτίας της υπερηφάνειας τους έγιναν ζοφεροί και ετοιμάστηκε γι’ αυτούς το αιώνιο πυρ. Πού βρίσκεται σ’ αυτούς σκιά έστω αγάπης ή ελέους, που έχουν άσπονδη έχθρα εναντίον του ανθρωπίνου γένους και δεν παύουν να το πολεμούν ακατάπαυστα;

Με αυτά λοιπόν τα όπλα ας θωρακιστούμε, που όποιος τα έχει είναι ανίκητος από τους εχθρούς».

Και παρακάτω λέει: «Αυτό το τρίπλοκο σχοινί, το οποίο ύφανε και έπλεξε η Αγία Τριάδα, το βλέπουμε να είναι και τρία και ένα. Τρία μεν στα ονόματα, κι αν θέλεις και στις υποστάσεις, ένα δε κατά τη δύναμη και την ενέργεια και την εγγύτητα και κλίση και οικειότητα προς τον Θεό. Γι’ αυτές τις τρεις αρετές είπε ο Κύριος ότι «ο ζυγός μου είναι αγαθός και το φορτίο μου ελαφρό», και ο αγαπημένος Μαθητής ότι «οι εντολές Του δεν είναι βαριές»».

Και πιο κάτω: «Γι’ αυτό η ψυχή που έγινε ένα με τον Θεό για την καθαρότητα του βίου και την τήρηση των εντολών και τα τρία αυτά όπλα, τα οποία είναι ο ίδιος ο Θεός, ντύθηκε τον ίδιο τον Θεό. Κι έγινε θέσει θεός με την ταπείνωση, το έλεος και την αγάπη· και αφού ξεπέρασε την υλική δυάδα και ανέβηκε πάνω από τη συγκεφαλαίωση του νόμου, εννοώ την αγάπη, ενώθηκε με την υπερούσια και ζωαρχική Τριάδα, συναντώντας Την με τρόπο άμεσο και παίρνοντας φως από το φως Της και νιώθοντας χαρά αδιάκοπη και αιώνια».

Αλλά φτάνουν αυτά.

Όπως λοιπόν αναφέραμε μερικά από τα γνωρίσματα και τους καρπούς της πλάνης και της αλήθειας, από τους οποίους καρπούς, κατά τον θείο Παύλο, θα μπορέσουμε κάπως να καταλάβουμε τι πνεύμα έχουν εκείνοι που ενεργούνται από αυτούς, έτσι είναι εύλογο και πρέπει να πούμε λίγα, με γνώμες των Πατέρων, και για την παρηγοριά που δίνει η καθεμιά τους, δηλαδή για τη θεία και αληθινή χάρη και για την επίπλαστη και δαιμονική. Λέει λοιπόν σχετικά ο θείος Διάδοχος τα εξής.

Από την «Φιλοκαλία των Ιερών Νηπτικών», τόμος ε’, μετάφραση Αντώνιος Γαλίτης, των εκδόσεων, το Περιβόλι της Παναγίας.

Πηγή: pemptousia.gr (Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)